

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA

Brüsszel, 22.12.2006
COM(2006) 863 végleges

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE A TANÁCS, AZ EURÓPAI PARLAMENT, AZ
EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁG ÉS A RÉGIÓK
BIZOTTSÁGA RÉSZÉRE**

**A véletlen és a szándékos tengerszennyezés területén folytatott együttműködés szabályai
2007 után**

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE A TANÁCS, AZ EURÓPAI PARLAMENT, AZ
EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁG ÉS A RÉGIÓK
BIZOTTSÁGA RÉSZÉRE**

**A véletlen és a szándékos tengerszennyezés területén folytatott együttműködés szabályai
2007 után**

(EGT vonatkozású szöveg)

1. BEVEZETÉS

A véletlen és a szándékos tengerszennyezés területén 1978 óta folytatott közösségi fellépés lehetővé tette a tagállamok és a Bizottság közötti együttműködés fokozatos megteremtését.

A megszerzett tapasztalatokra támaszkodva 2000-ben a 2850/2000/EK parlamenti és tanácsi határozattal létrejött a véletlen és a szándékos tengerszennyezés területén történő együttműködés közösségi kerete¹. Az lehetővé tette a már elfogadott intézkedések egyszerűsítését — megerősítve azok koherenciáját —, és azokat a 2000. január 1-je és 2006. december 31-e közötti időszakra vonatkozó közös együttműködési keretbe illesztette.

A tengerszennyezésre való reagálás és felkészülés három pilléren nyugszik: a felkészülési tevékenységek fejlesztése, a közösségi információs rendszer a tagállamok közötti információcseréjének megkönnyítésére, a reagálás megkönnyítése a közösségi polgári védelmi eljárásokon keresztül².

A létrehozása óta a közösségi együttműködési keret a tagállamok közötti helyes gyakorlatok cseréje egyedi fórumának minősült, és ezzel hozzájárult a tagállamokban a véletlen és a szándékos tengerszennyezés elleni küzdelem felelősei és szereplői felkészítésének lényeges javításához.

Ma 20 tengerparti tagállam — valamint Norvégia és Izland — vesz tevékenyen részt a közösségi együttműködési keretben.

2001 óta közösségi szinten új fejlesztések jelentek meg a tengerszennyezés megelőzése, az arra való felkészülés és a reagálás területén, különösen az Európai Tengerbiztonsági Ügynökség (EMSA)³ létrehozásával.

E közlemény a tengerszennyezésre való felkészülés és reagálás területén végzett közösségi fellépés jelenlegi helyzetét, valamint azt mutatja be, hogy hogyan biztosítják annak teljes körű nyomon követését és fejlesztését 2007 után, a közösségi együttműködési keret lejártával.

¹ Az Európai Parlament és a Tanács 2000. december 20-i 2850/2000/EK határozata a véletlen és a szándékos tengerszennyezés területén történő együttműködés közösségi kereteinek létrehozásáról

² A Tanács 2001/792/EK, Euratom határozata a polgári védelmi segítségnyújtási beavatkozások terén a fokozott együttműködés előmozdítását segítő közösségi eljárás kialakításáról

³ Az Európai Parlament és a Tanács 2002. június 27-i 1406/2002/EK rendelete az Európai Tengerbiztonsági Ügynökség létrehozásáról

2. A KÖZÖSSÉGI FELLÉPÉS HELYZETE A TENGERSZENNYEZÉSRE VALÓ REAGÁLÁS TERÜLETÉN

2.1 Közösségi együttműködési keret a véletlen és a szándékos tengerszennyezés területén

A véletlen és a szándékos tengerszennyezés területén 2000 decemberében létrehozott közösségi együttműködési keret széles körűen alapoz az e területen 1978 óta közösségi szinten szerzett tapasztalatokra.

Az Európai Közösséget létrehozó szerződés 175. cikkén alapuló közösségi keret célja a tagállami törekvések támogatása és kiegészítése a tengeri környezet, a part és az emberi egészség védelme érdekében, a véletlen és a szándékos tengerszennyezés veszélyei ellen, azonban itt figyelmen kívül hagyva a szárazföldi eredetű állandó szennyezési forrásokat. Célozza a véletlen tengerszennyezést — akár hajókról, állandó tengeri létesítményekről, a partról vagy folyótorkolatból származik —, és magában foglalja a káros anyagok tengeri környezetbe engedését, beleértve azokat, amelyek elsüllyedt anyagok jelenlétéhez kapcsolódnak, mint a lőszer.

A közösségi együttműködési keret célja különösen a tagállamok megelőzési és reagálási lehetőségeinek javítása az olaj vagy más káros anyag tengerbe ömlése vagy várható tengerbe ömlése miatti balesetek kezelésére. Hozzájárul továbbá a veszélyek megelőzéséhez, és célja a tagállamok közötti hatékony kölcsönös segítségnyújtás feltételeinek javítása. Végül célja a tagállamok közötti együttműködés elősegítése a károknak a „szennyező fizet” elvvel összhangban történő rendezése érdekében.

Az együttműködési keret végrehajtása éves cselekvési terv segítségével történik, amely különösen a tagállamokkal évente kidolgozott prioritásokon alapul. A tevékenységek lehetnek tanfolyamok és szemináriumok, szakértők cseréje, vagy gyakorlatok, illetve a reagálási és helyreállítási technikák és módszerek tökéletesítésére létrejött kísérleti projektek. Szintén szerveznek egy adott esemény környezetre gyakorolt hatásának értékelésére, illetve a baleset során tett megelőzési és reagálási intézkedésekből a tanulság levonására irányuló tevékenységeket. Az e tevékenységekre a 2000–2006-os időszakban eredetileg 7 millió eurós költségvetést különítettek el.

2003-ban a Parlament, elismerve a közösségi keret fontosságát, a bővítés figyelembe vétele érdekében kiigazította a referenciaösszegeket. A keretösszeget az időszak tekintetében 12,6 millió euróra emelték.

A közösségi együttműködési keret a Bizottság internetes honlapján közösségi információs rendszert (CIS) is létrehozott, a megelőzési és reagálási lehetőségekre, és a véletlen vagy a szándékos tengerszennyezés esetében hozott intézkedésekre vonatkozó, tagállamok közötti adatcsere céljából. A közösségi információs rendszer közösségi nyitólapot tartalmaz, a nemzeti nyitólapokon pedig a nemzeti szinten rendelkezésre álló megelőzési és reagálási eszközökre vonatkozó információk szerepelnek.

A Bizottságot irányítóbizottság segíti (MCMP – Management Committee for Marine Pollution), amely a tagállamok hatóságaitól (környezet, közlekedés vagy parti őrség) érkező szakértőket tömöríti. Az éves prioritások megszavazásán túl az irányítóbizottság a tagállamok közötti helyes gyakorlatok cseréjének páratlan európai fóruma.

Számos regionális megállapodás vonatkozik az európai tengerekre (Barcelonai egyezmény, Bonni megállapodás, Helsinki egyezmény), és a Bizottságnak központi szerepe van a tengerszennyezésre való reagálásra létrehozott csoportokban történő tevékeny részvételén keresztül. Eközben közösségi szinten az irányítóbizottság az egyetlen eszköz, amely minden regionális térség szakértőit képviseli.

2.2 Reagálás a tengerszennyezési balesetekre

Baleset esetén, ha a katasztrófa kiterjedése akkora, hogy a nemzeti reagálási lehetőségek nem elegendőek, a katasztrófa sújtotta ország 2001 óta igénybe veheti a polgári védelmi eljárást és a MIC-et (Monitoring and Information Centre).

A polgári védelmi eljárást 2001-ben hozták létre azért, hogy kérelemre támogatást nyújtson veszélyhelyzetben, és hozzájáruljon a tagállamok és a Közösség által végzett segítségnyújtási beavatkozások összehangolásának javításához.

Ha a véletlen tengerszennyezésről szóló több regionális megállapodás meg is könnyíti a tagállamok közötti, e területen folytatott kölcsönös segítségnyújtást és együttműködést, tengerszennyezési baleset esetén a polgári védelmi eljárás a tagállamok segítségnyújtása mozgósításának megkönnyítésére szolgáló közösségi szintű referenciaeszköz.

Egy olyan balesetben, mint amilyen a *Prestige* volt, a MIC azonnal reagált a spanyol hatóságok segítségnyújtás iránti kérelmére, megkönnyítve a különleges hajók, merülő falak és megfigyelő repülőgépek rendelkezésre bocsátását. A Bizottság gyorsan megfigyelőmissziót is telepített Galíciába. Hozzájárult a Spanyolország, Portugália és Franciaország — a balesetben mindhárom érintettje — közötti koordináció biztosításához is, hogy mindegyikük számára megfelelő eszközök álljanak rendelkezésre. Végül terjesztette a katasztrófáról készült, a Bizottság közös kutatóközpontja által elemzett műholdas képeket.

2006 nyarán a MIC nagyon gyorsan reagált a libanoni hatóságok segítségnyújtás iránti kérelmére a Libanont sújtó szennyezés leküzdésében. Még folyt az ellenségeskedés, amikor a MIC szakértői csoportot küldött a helyszíni szükségletek felmérésére, valamint tudományos és műszaki segítség nyújtására a helyi hatóságok számára. A MIC-en keresztül 5 tagállamból érkező különleges felszerelést szállíthattak Libanonba. A MIC a műholdas képek elemzését is elküldte a tagállamoknak. Az MCMP keretében a tagállamok között létrehozott informális hálózat lehetővé tette ezen átfogó reagálás megkönnyítését: a különböző regionális térségekből származó államok közösen végezték el a felszerelésük harmadik országba történő eljuttatását.

2.3 Az Európai Tengerbiztonsági Ügynökség (EMSA) szerepe

Az Európai Tengerbiztonsági Ügynökséget (EMSA) 2002-ben hozták létre⁴, többek között a Bizottság és a tagállamok segítségével a közösségi jogszabályok végrehajtásában, a tengerbiztonság és a hajók által okozott szennyezés megelőzésének területén.

⁴ Az Európai Parlament és a Tanács 2002. június 27-i 1406/2002/EK rendelete az Európai Tengerbiztonsági Ügynökség létrehozásáról

2004-ben az Ügynökség feladatkörét a 724/2004/EK rendelet kiterjesztette, külön kötelezettségeket róva az Ügynökségre a hajók által a Közösség területén okozott szennyezés elleni küzdelem tekintetében.

E rendelet értelmében az Ügynökség⁵ feladata műszaki és tudományos segítség nyújtása a tagállamok és a Bizottság számára a hajók által véletlenül vagy szándékosan okozott szennyezés területén, és segítségnyújtás iránti kérelmet követően a tagállamok szennyezés elleni küzdelme eszközeinek támogatása. Fellépése támogatja a véletlen vagy a szándékos tengerszennyezés területén történő közösségi együttműködési keretet, valamint a közösségi eljárást.

Az Ügynökség az olajszennyezés megelőzése, és az e szennyezés elleni küzdelem területén tett fellépése átfogó keretének létrehozása céljából 2004 októberében cselekvési tervet fogadott el az olajszennyezés elleni felkészülés és beavatkozás tekintetében (a továbbiakban: cselekvési terv)⁶, ahogyan azt a rendelet meghatározza.

2006 márciusa óta a katasztrófa sújtotta tagállamok szennyezéscsökkentő hajók bérlése érdekében fordulhatnak az Ügynökséghez, a tagállamok által a szennyezés elleni küzdelem érdekében folytatott tevékenységek kiegészítő eszközökkel való támogatására. Ezeket a hajókat ajánlati felhívás során jelölték meg, és az európai tengerekre kiterjedő négy övezetben várakoznak. Az Ügynökség által kibérelt hajókat kérelemre a Közösség polgári védelmi eljárása útján bocsátják a tagállamok rendelkezésére.

Az Ügynökségnek a tengerszennyezésre történő reagálásért felelős személyzete 2005 során jelentősen növekedett, és ma már közel 20 főt számlál.

3. A KÖZÖSSÉGI EGYÜTTMŰKÖDÉSI KERETBEN A FELKÉSZÜLÉS TERÜLETÉN VÉGZETT TEVÉKENYSÉGEK MÉRLEGE

3.1 A közösségi keret a tevékenységek jelentős hatással járó végrehajtását tette lehetővé

2000 óta több mint 40 tevékenységre került sor, főleg munkaértekezletek, kísérleti projektek vagy tanfolyamok formájában. Előnyben részesítették a projektek európai dimenzióját: azokat a projekteket ösztönözték, amelyekben kettő vagy több tagállam vett részt.

Az érintett tevékenységek változatosak voltak: környezeti károk kutatása, gondolatok a helyhatóságoknak a tengerszennyezésre való felkészülésben és reagálásban betöltött szerepéről, intézkedések a kőolaj visszanyerésére, a kőolaj-hulladék kezelése, illetve az önkéntesek szerepe a nagy kiterjedésű katasztrófák során.

Más referencia-tevékenységek a közösségi együttműködési keret sajátosabb céljainak feleltek meg.

⁵ Az Európai Parlament és a Tanács 2004. március 31-i 724/2004/EK rendelete az Európai Tengerbiztonsági Ügynökség létrehozásáról szóló 1406/2002/EK rendelet módosításáról

⁶ A cselekvési tervet az Ügynökség igazgatási tanácsa 2004. október 21–22-én Lisszabonban tartott 9. ülése során fogadta el (internetes kapcsolat: <http://www.emsa.eu.int>).

Az egyik projekt az elsüllyedt hadianyagokról és a semlegesítési módszerekről szólt. Annak következtetései — csakúgy, mint az egyes regionális megállapodások (többek között a HELCOM) keretében végzett tanulmányok — e kérdésben jelentős előrelépést tettek lehetővé.

A szándékos szennyezésre történő reagálást illetően, a hajókról az üzemeltetésükkel kapcsolatban tiltott módon a tengerbe bocsátott szennyezéssel foglalkozó tevékenységek lehetővé tették a tagállamok közötti csere előmozdítását. A Bizottságon belül egyébként a tengeri olajszennyezés műholdas nyomon követésével foglalkozó szakértői csoport (EGEMP) jött létre.

Az európai szintű tapasztalatcserét, amely a felkészülés területén a közösségi fellépés fő hozzáadott értékét képviseli, több jelentős hatással járó tevékenység alakította ki. Különösen a 2002-ben a tagállamok között a képzés és a tapasztalatcsere előmozdítása céljából indított szakértőcsere-program (EUMAREX). 2004 eleje óta 111, 15 különböző országból származó, és közel húsz országban fogadott kedvezményezett vett részt benne.

Végül, a közösségi információs rendszert (CIS) a 2000–2006 közötti időszakban többek között a bővítésre tekintettel folyamatosan naprakésszé tették a Bizottság internetes honlapján. A tagállamok a CIS-t gyakran a tengerszennyezés területén folytatott közösségi együttműködést megvalósító egyedi eszközként használják.

A program felénél, 2004 márciusában végzett értékelés, valamint a polgári védelmi programok 2005 júliusában elvégzett, átfogó értékelése hangsúlyozta, hogy a felkészülési tevékenységek nemzeti, regionális és helyi szinten olyan biztató eredmények elérését tették lehetővé, mint a nyilvánosság tájékoztatásának javítása, vagy a felkészülés fontosságának tudatosítása. A tevékenységek ezen kívül hozzájárultak a kockázatok megelőzéséhez. Végül az ezekben az években a képzésbe, a tapasztalatcserebe és a felkészülésbe tett befektetések lehetővé tették egy „közös kultúra” kialakítását a véletlen tengerszennyezés területén.

3.2 A közösségi keret más jogalkotási eszközöket is ösztönöz

A közösségi együttműködési keret elfogadása óta egyes jogszabályi eszközök néha az eredeti célok helyébe léptek.

Az együttműködési keret célja *„tagállamok közötti együttműködés elősegítése annak érdekében, hogy biztosítsák a károk rendezését a »szennyező fizet« elvvel összhangban”*. Munkaértekezletek és kísérleti projektek szervezésére került sor, különösen a *Prestige* balesete után. Ezzel egyidejűleg a környezeti károkról szóló jogszabályokat a környezeti károk megelőzése és felszámolása tekintetében a környezeti felelősségről szóló, 2004. április 21-i 2004/35/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv elfogadásával alakították ki. Bár az irányelv csak nagyon részlegesen fedi a véletlen tengerszennyezést, mindazonáltal az első lépést jelenti az ilyen típusú balesetek által okozott környezeti károk megelőzése céljából létrehozandó közös felelősségi keret felé.

Az eredeti célkitűzései szerint a közösségi keret meg kívánja erősíteni a tagállamok közötti együttműködést a szándékos szennyezés, és a hajókról az üzemeltetésükkel kapcsolatban tiltott módon a tengerbe bocsátott szennyezés területén. A hajók által okozott szennyezésre vonatkozó jogszabályok végrehajtásához szükséges büntetőjogi keret megerősítéséről szóló 2005/667/IB tanácsi kerethatározathoz csatolt, a hajók által okozott szennyezésről és a

jogsértésekre alkalmazandó szankciók bevezetéséről szóló 2005/35/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv immáron jogi keretet biztosít e tevékenységek számára.

A kerethatározat lényegében kapcsolattartó pontok kijelölését írja elő a tagállamok számára, és tájékoztatási kötelezettséget állapít meg olyan szennyezések esetében, amelyek más tagállamokat is érinthetnek. Sőt, a hajók által okozott szennyezésre vonatkozó jogszabályok végrehajtására illetékes büntető igazságszolgáltatási szerv megválasztását megkönnyítő rendelkezéseket tartalmaz.

Más jogszabályi eszközök a felkészülés és a reagálás területén folytatott közösségi együttműködés hozzáadott értékét hangsúlyozzák.

A tengeri környezet védelmének és megőrzésének a Bizottság által 2005. október 24-én⁷ elfogadott tematikus stratégiája meghatározza a tengeri régiók szintjén végrehajtott közösségi szintű közös célokat és elveket. Minden régiónak meg kell határoznia a régió környezeti célkitűzéseit, valamint mutatókat és felügyeleti intézkedéseket kell kidolgoznia az e célkitűzések megvalósításában elért előrelépés értékelésére. Bele kell foglalni a szennyezésre való felkészülés keretében végzett tevékenységeket és a konkrét célokat.

Végül 2006. június 7-én a Bizottság zöld könyvet adott ki „az Unió jövőbeni tengerpolitikája felé: európai elképzelés az óceánok és tengerek jövőjéről” címmel, amely a tengerhez kapcsolódó ágazatok között meglévő kölcsönhatásokat és függőségeket hangsúlyozza, beleértve a tengeri szennyezésre való felkészülést és reagálást is.

4. A FELKÉSZÜLÉSI ÉS REAGÁLÁSI TEVÉKENYSÉGEK MEGERŐSÍTÉSE ÉS FOLYTATÁSA 2007. JANUÁR 1-JÉTŐL

4.1 A felkészülés javítása 2007 után

A közösségi politika összhangjának megerősítése a tengerszennyezésre való felkészülés területén

Az eddig végzett tevékenységek jelentős hatással jártak. Hozzájárultak egyes jogszabályi eszközök kibontakoztatásához.

Ezzel egyidejűleg a Bizottság — a tét fontosságának tudatában — azzal kívánta folytatni és megerősíteni a meglévő intézkedéseket, hogy a tengerszennyezésre való felkészülés és reagálás területén növekvő szerepet kínáljon az Európai Tengerbiztonsági Ügynökség számára.

A Bizottság a közösségi politika nagyobb összehangolását ösztönzi a területen: a közösségi együttműködési keret nem a jelenlegi formájában újul meg, hanem felkészülési tevékenységek követik egymást, és szélesednek ki a lehető legmegfelelőbb keretben.

Az Európai Tengerbiztonsági Ügynökség folytatni és fejleszteni akarja a felkészülési tevékenységeket

⁷ A tengeri környezet védelmének és megőrzésének tematikus stratégiája COM(2005) 504., 2005.10.24.

Az Európai Tengerbiztonsági Ügynökség szerepe jelentősen megnövekedett a tengerszennyezésre való felkészülés területén.

A 724/2004/EK rendelettel módosított, az Ügynökség létrehozásáról szóló 1406/2002/EK rendelet lehetővé tette egyes felkészülési tevékenységek végrehajtását. Az olajszennyezés elleni felkészülés és beavatkozás cselekvési tervében szereplők szerint (lásd 2.3. pont) az Ügynökség a rendelet keretében tevékenységekbe kezd a hatékony beavatkozási műveletek megszervezésére való felkészülés területén is.

2005-ben az EMSA munkaértekezletet szervezett a tengerszennyezésre való reagálásról, és tanulmányt adott ki a diszpergáló szerek használatáról. 2006-ban az EMSA folytatta a munkaértekezlet szervezését a vegyi szennyezésre való reagálással, és a szennyezések műholdas megfigyelésével kapcsolatban.

A cselekvési terv szerint az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak az Ügynökség többéves finanszírozásáról⁸ szóló, jelenleg megvitatás tárgyát képező⁹ rendelet-javaslatát meghatározza, hogy az Ügynökség „támogatási tevékenységeket [folytat] a tájékoztatás, a koordináció, az együttműködés és az operatív segítségnyújtás területén”.

A 2007. évre szóló munkaprogramjában az Ügynökség jelzi, hogy szándékában áll az ilyen típusú munkaértekezlet és tanulmányok jövőbeni folytatása. Ha az ilyen tevékenységek finanszírozása más is lesz (inkább ajánlati felhívások, vagy az Ügynökség közvetlen szervezése, mint társfinanszírozás), a közösségi együttműködési kerethez nagyon hasonló célkitűzéseknek fognak megfelelni.

Más közösségi programok egyedi célkitűzéseknek fognak megfelelni

Más, különösen a kohéziós és a kutatási politikára vonatkozó közösségi programok keretén belül egyedi tevékenységek folynak, és folytatódnak 2007-től a véletlen és a szándékos szennyezésre való felkészülés területén.

E programok különösen alkalmasak a közösségi együttműködési keret meghatározott célkitűzéseinek megfelelő olyan fellépések végrehajtására, amelyek tekintetében az EMSA nem rendelkezik hatáskörrel: a helyi illetékes hatóságokkal és a természetvédelmi szervezetekkel való együttműködés a kockázatok megelőzése és a beavatkozások tárgyában; környezeti hatástanulmányok, illetve a tengerpartok megtisztítása.

Az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA) jelenleg például a tengeri forgalom ellenőrzésére, a part menti övezetek védelmére, kockázatkezelési stratégiákra és tervek, adatbázisokra és modellekre vonatkozó megelőző intézkedések társfinanszírozását teszi lehetővé a transznacionális együttműködési INTERREG programokon keresztül. Ezen kívül a kohéziós politika 1. és 2. célkitűzése alapján az ERFA és a Kohéziós Alap a balesetek kockázatának csökkentésére kikötői befektetéseket, valamint szennyezés esetére gyors-beavatkozású és hulladékkezelési felszereléseket társfinanszírozhatnak. Mindezek a társfinanszírozások a három ERFA-célkitűzés (konvergencia, regionális versenyképesség és

⁸ Az Európai Parlament és a Tanács rendeletjavaslata a hajók által okozott szennyezés elleni küzdelem területén az Európai Tengerbiztonsági Ügynökség többéves finanszírozásáról és a 1406/2002/EK rendelet módosításáról

⁹ E rendelet-javaslattal a Tanács 2006 júniusában, az Európai Parlament pedig 2006 szeptemberében egyetértett.

foglalkoztatás, területi együttműködés) és a Kohéziós Alap beavatkozási területei értelmében folytatódhatnak a 2007–2013 közötti időszak folyamán. Azonban a „szennyező fizet” elve alapján a regionális politika e területen nem lép a Nemzetközi Olajszennyezési Kompenzációs Alap (FIPOL) helyébe.

Ugyanígy, a tengersizennyezés az egyik olyan prioritás, amely az 5. és a 6. kutatási keretprogramban meghatározta a „fenntartható felszíni szállítás” programját.

A 6. kutatási keretprogramban így a tengersizennyezésre irányuló közel 17 tevékenységet indítottak, amelyek tovább folytatódnak. E tevékenységek különösen a kockázatelemzési, a döntést támogató eszközök, a felderítési rendszerek és a kőolaj visszanyerésére vonatkozó rendszerek módszertanainak kialakítását érintik. Más kutatási projektek célja a helyzet felmérése a műholdak alkalmazásának területén. A 7. kutatási keretprogram (2007–2013) folytatja a referencia-tevékenységek kialakítását a tengersizennyezés területén. Egyébként a Közös Kutatóközpont a tengeri felügyeletre (MASURE) vonatkozó intézményi fellépést fontolgat.

A helyes gyakorlatok közösségi szintű cseréje folytatódik

Ha a közösségi együttműködési keretet nem újítják meg, az irányítóbizottságot (MCMP) a jelenlegi formájában nem tarthatják fenn. A Bizottság azonban meg van győződve arról, hogy a helyes gyakorlatok cseréje ilyen közösségi fórumának megléte hozzájárul az európai szintű balesetekre való reagálás javításához.

A Bizottság így gondoskodni fog a legalább éves szintű, a tagállamokban a felkészülésért és reagálásáért felelős személyeket tömörítő különleges ülések szervezésének folytatásáról. Ezeket az üléseket, amelyeket különösen a balesetek utáni tapasztalatok cseréjének lehet szentelni, a megfelelő fórumokon vagy az EMSA keretén belül tartják meg.

4.2 a véletlen tengersizennyezésekre való reagálási tevékenységek megerősítése 2007 után

A reagálás nagyobb összehangolása európai szinten

Közösségi szinten 2002 óta az európai polgári védelmi eljárás a referenciaeszköz a tengersizennyezési balesetekre való reagálás tekintetében. Ennek keretében a Prestige balesete, vagy a libanoni partoknál történt szennyezés utáni reagálás bizonyította az eszköz hatékonyságát.

A tengerbiztonság megerősítése ideiglenes bizottságának (MARE) munkái következményeként az Európai Parlament a 2004. április 27-i, a tengerbiztonság megerősítéséről szóló állásfoglalásában hangsúlyozta a transznacionális együttműködés fontosságát a balesetekre való reagálás területén, és a jó koordináció szükségességét.

2007-től a közösségi polgári védelmi eljárás továbbra is a tengersizennyezési balesetekre való reagálás referenciaeszköze lesz. A tagállam segítségnyújtás iránti kérelme esetén a szennyezéscsökkentő hajóknak az EMSA által az eljáráson keresztül történő rendelkezésre bocsátásával az eljárás szerepe megerősítést nyer.

Ennek keretében a Bizottság fejleszteni akarja a nyomon követési és információs központ (MIC) és az EMSA „tengersizennyezésre reagáló” egysége közötti koordinációt, hogy a

katasztrófákra a lehető leghatékonyabban és legösszefogottabban reagáljanak. Amint azt a libanoni partoknál bekövetkezett szennyezés bizonyította, az Ügynökség katasztrófák esetén képes technikai segítséget nyújtani a Bizottság számára: az Ügynökség speciális szakértelemmel rendelkező személyzete támogatást tud nyújtani a MIC és/vagy az érintett állam számára; az Ügynökség segítheti a tagállamokat és a Bizottságot a műholdas képek elküldésében és elemzésében.

Az Ügynökség és a MIC e koordináció megkönnyítésére munkamegállapodásokat vezetett be: azok különösen egy kölcsönös riasztási rendszerre, az EMSA-nak a polgári védelmi eljárás keretében létesített közös veszélyhelyzeti kommunikációs és információs biztonsági rendszerbe (CECIS) való felvételére, az EMSA-nak a helyszínekre kiküldött csoportokban való részvételére vonatkoznak. E megállapodásokat a jövőben rendszeresen naprakésszé teszik.

A tagállamoknak nyújtott operatív támogatás megerősítése

A Bizottság fejleszteni kívánja a tagállamoknak nyújtott operatív támogatást, többek között azzal, hogy mozgósítja a szakértelmet veszélyhelyzetekben, valamint terjeszti az ilyen helyzetekben megszerzett szakértelmet a tagállamok között.

A tagállamok hatóságait a nap 24 órájában összekötő hálózatának köszönhetően az eljárás továbbra is hasznos operatív támogatást nyújt, különösen a meglévő igényekről folytatott információcsere révén. A Bizottság javítani kívánja az adatgyűjtést baleset esetén, és a részt vevő államok rendszeresen naprakésszé tett adatainak terjesztését.

A Bizottság folytatja a többi, a reagálásban érintett nemzetközi szervezetekkel — mint a nemzetközi megállapodások és az Egyesült Nemzetek ügynökségei — folytatott együttműködést, mint ahogyan az a libanoni szennyezés alkalmával történt.

A közösségi információs rendszer (CIS) tartalmazza többek között az EMSA által rendelkezésre bocsátott eszközöket. Az együttműködés keretében központi helyet elfoglaló közösségi információs rendszernek a Bizottság által történő kezelése a jövőben is folytatódni fog.

5. KÖVETKEZTETÉS

A véletlen és a szándékos tengerszennyezés területén a közösségi fellépés közel harminc év alatt kiszélesedett: a tagállamok közötti, a kezdetekben informális, együttműködés ma már a reagálást megkönnyítő európai szintű referenciaeszközre, a polgári védelmi eljárásra támaszkodik. A közelmúltbeli katasztrófák tapasztalatai bebizonyították, hogy Európának a tengerszennyezés területén illetékes nemzetközi szervezetekkel összehangolt reagálása és az EMSA támogatása gyors és hatékony volt.

A múltban bekövetkezett tengerszennyezési balesetek jelentős hatással voltak a környezetre. Az Uniónak mindent meg kell tenni annak elkerülésére, hogy ilyen katasztrófák megismétlődjenek: a felkészülési tevékenységek így fontosabbak, mint valaha. A közösségi együttműködési keret lejárta ellenére a Bizottság 2007-től folytatni kívánja a hajók által okozott szennyezés elleni küzdelem területén végzett tevékenységét, és szándékozik azt előmozdítani. Az Európai Tengerbiztonsági Ügynökség növekvő szerepet fog játszani e területen. A közösségi fellépés 2007-től csak még nagyobb teljesítményű lesz.